

1995-2001 Yılları Arasında Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi* 2. Kadın hastalıkları ve doğum kliniğinde adneksiyal kitle tanısıyla ameliyat edilen olguların adolesan ve erişkin yaş gruplarına göre karşılaştırılması

A comparative study of the cases operated for adnexial mass at the age of adolescence and adulthood between 1995 – 2001 in Sisli Etfal research and Training Hospital

Atıf AKYOL, Ahmet VAROLAN, Ali YAZGAN, Tevfik YOLDEMİR
Aslıhan ARIÖZ, İnci DAVAS

Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2.Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

ÖZET

Amaç: 1995 – 2001 Yılları arasında Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniğinde adneksiyal kitle ön tanısı ile ameliyat edilen olguların adolesan ve erişkin yaş gruplarına göre karşılaştırılması amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: 1995 – 2001 yılları arasında 2707 jinekolojik ameliyat retrospektif olarak değerlendirildi. Bunlardan 155 tanesi adneksiyal kitle iken 83 tanesi ektopik gebelikti. Tüm olgular kendi içinde adolesan ve erişkin yaş gruplarına göre ayrıldı.

Bulgular: Adneksiyal kitle tanısıyla ameliyat edilen olguların 9'u (%0,33) adolesan dönemde, 146'sı (%5,4) erişkin dönemdeydi.

Sonuç: Adolesan yaş gruplarında adneksiyal kitle ve ektopik gebelik sıklığı erişkin yaş gruplarına göre daha düşük bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Adneksiyal kitle, ektopik gebelik, adolesan.

SUMMARY

Objective: We aimed to compare the distribution of cases operated for adnexial mass between 1995- 2001 according to the age groups in Şişli Etfal Research and Training Hospital, 2. Gynecology and Obstetric Department.

Study design: We examined 2707 gynecologic operations retrospectively. 155 of them were adnexial mass whereas 83 were ectopic pregnancies. All the cases were grouped into adolescent and adult ages.

Results: The number of cases operated for adnexial mass in adolescent age group was 9 (%0,33). It was 146 (%5,4) in adulthood.

Conclusion: We concluded that the incidence of adnexial mass and ectopic pregnancy is higher in adulthood than in adolescence.

Keywords: Adolescence, Adnexial mass, Ectopic pregnancy

GİRİŞ

Jinekolojik ameliyatlarda adneksiyal kitleler önemli bir yer tutmaktadır. Adneksiyal kitleler, basit over kistlerinden malign over tümörlerine ve ektopik gebeliğe kadar uzanan geniş bir tanı spektrumuna sahiptir. Olguların adolesan ve erişkin yaş gruplarına göre farklılık gösterdiği bilinmektedir. Adolesan yaş grubunda adneksiyal kitleler genellikle abdominal ağrı ile ortaya çıkar ki bu da apendisitle, gastrointestinal, ürolojik ve diğer jinekolojik problemlerle karışabilir. Adneksiyal kitleler içinde önemli bir yeri oluşturan ektopik gebeliklerin sıklıkla erişkin hastalarda görülmesine karşılık adolesanlarda da karşımıza çıkabileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle özellikle nonspesifik abdominal yakınmaları olan adolesan

hastaların detaylı bir jinekolojik muayenesi ve ultrasonografik incelemesi gereklidir. Benzer şekilde epitelyal over kanserlerine de 21 yaşın altında nadiren rastlanmasına karşın adolesan hastalarda da adneksiyel kitle ayırıcı tanısında gözönünde bulundurulmalıdır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmamızda, 1995-2001 yılları arasında Şişli Etfal Hastanesi 2. Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği'nde yapılmış olan toplam 2707 jinekolojik ameliyat; ameliyat endikasyonlarına ve olguların adolesan (13-18) ve erişkin (18>) yaş gruplarına göre retrospektif olarak değerlendirildi. Değerlendirme sırasında ektopik gebelik ve adneksiyal kitle ön tanıları klinik, radyolojik ve biyokimyasal parametrelere dayanarak konulmuş olup diğer cerrahi tanıları çalışma dışı bırakılmıştır. Yapılan ameliyatın tipi (laparotomi, laparoskopi)

Yazışma Adresi:

Atıf Akyol, Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2.Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Tel:212-2312209-1200 Fax:212-2141121 e-mail: atifakyol@hotmail.com

*Bu çalışma 27-30 Eylül 2001 yılında Kapadokya'da 2.Uluslararası Adolesan ve Sorunları Kongresi'nde poster olarak sunulmuştur.

değerlendirilmemiştir. Tüm olgular kendi içinde adolesan ve erişkin yaş gruplarına göre ayrılmıştır. Ön tanılar ektopik gebelik ve adneksiyal kitle olarak sınıflandırılmıştır. Adneksiyal kitle grubuna basit over kistleri, over kist rüptürü, over kist torsiyonu, over malign tümörleri ve paraovaryan kistler dahil edilmiştir.

BULGULAR

Ameliyat edilen toplam 2707 olgunun 83'ü (%3,06) ektopik gebelik 155'i (%5,72) adneksiyal kitle tanısı almıştır. Ektopik gebeliklerin 5'i (%0,18) adolesan yaş grubunda iken 78'i (%2,9) erişkin yaş grubunda yer almaktadır (tablo 1). Adneksiyal kitle tanısı ile ameliyat edilen olguların 9'u (%0,33) adolesan dönemde 146'sı (%5,4)

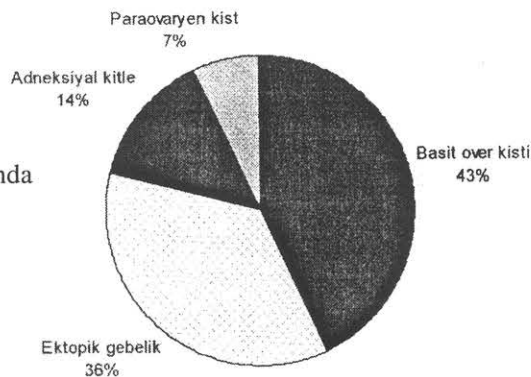
erişkin dönemdedir. Adolesan yaş grubunda ektopik gebelik nedeni ile ameliyat edilen olguların tüm jinekolojik ameliyatlara oranı %0,18 iken erişkinlerde bu oran %2,9 olarak bulunmuştur (tablo 1).

Adolesan yaş grubunda ektopik gebelik ve adneksiyal kitle nedeni ile ameliyat edilen olguların tüm jinekolojik ameliyatlara oranı %0,05 'dir (tablo 1). Erişkin yaş grubunda ektopik gebelik ve adneksiyal kitle nedeni ile ameliyat edilen olguların tüm jinekolojik ameliyatlara oranı %8,28 olarak bulunmuştur (tablo 1). Adolesan dönemde yapılan ameliyatlarda 6'sında (%42,8) basit over kisti, 5'inde ektopik gebelik, 2'sinde (%14,2) adneksiyal kitle, 1'inde (%7,2) paraovaryen kist tespit edilmiştir (tablo2).

Tablo 1. 1995-2001 yılları arasında yapılan jinekolojik ameliyatlarda dağılımı

Yıl	Ektopik Gebelik		Adneksiyel Kitle		Toplam Jinekolojik operasyon (Tüm yaş grupları)
	Adolesan	Erişkin	Adolesan	Erişkin	
1995	2	14	1	19	401
1996	-	11	-	17	422
1997	1	14	1	19	391
1998	-	13	2	12	306
1999	1	7	1	20	487
2000	-	9	1	20	354
2001	1	10	3	29	346
Toplam Olgu Sayısı	5	78	9	146	2707

Tablo 2. Adolesan yaş grubunda yapılan ameliyatlarda tanısal dağılımı

TARTIŞMA

Adneksiyal kitleler jinekolojide oldukça önemli bir konudur. Adneksiyal kitlelerin bir kısmı acil olduğundan ayırıcı tanı ve tedavide hızlı davranılmalıdır. Bunların içinde ektopik gebelik oldukça önemlidir ve gebeliklerin yaklaşık %2'sinde görülür . Adneksiyal kitlelere hem adolesan hem de erişkin yaş grubunda oldukça sık rastlanması nedeni ile konu ile ilgili adolesan ve erişkin yaş gruplarını karşılaştıran pek çok çalışma yapılmıştır. Yaşa spesifik en yüksek insidans oranı 25-34 yaşları arasında görülür (1, 2). Sziller ve ark.'nın yaptığı bir çalışmada son dekada tüm gebeler içinde ektopik gebelik oranının adolesanlarda %3,7'den %6,4'e çıktığı gösterilmiştir (3) Bizim çalışmamızda da adolesan yaş grubunda ektopik gebelik oranı %6,1 olarak bulunmuş olup bu sonuç literatür ile uyumludur.

Adolesan yaş grubunda ektopik gebelik nedeni ile operasyon oranının düşük olması; ülkemizde rahim içi araç kullanımının erişkin ve multipar hastalar tarafından tercih edilmesi, evlilik yaşının yükselmesi ile birlikte aktif seksüel hayatın evli erişkinlerde başlaması, böylece pelvik inflamatuvar hastalıkların erişkin kadınlarda fazla görülmesi ile açıklanabilir . Yine ektopik gebelik etyolojisinde yer alan ovulasyon indüksiyon tedavisinin ülkemizde daha çok 25 yaş üstü, evli ve infertil kadınların başvurduğu bir tedavi yöntemi olması nedeni ile adolesanlarda ektopik gebelik ortaya çıkma şansı azalmaktadır. Adneksiyal kitleler içinde epitelyal over neoplazileri önemli bir yer kaplamaktadır ve 21 yaş altı hastalarda nadiren görülür (4). Epitelyal over kanserleri 40 yaşın altındaki kadınlarda yaygındır, 60-64 yaş arası

kadınlarda en yüksek tepe değerine ulaşır ve daha sonra azalır (5). Bizim çalışmamızda da adneksiyal kitle tanısı ile ameliyat edilen olguların dağılımının erişkin dönemde yaklaşık iki kat arttığı bulunmuştur. Piippo ve ark.'nın yaptığı bir çalışmada adolesan ve çocukluk döneminde ovarian kitle nedeni ile ameliyat edilen hastalar retrospektif olarak değerlendirilmiş ve olguların %33,8'inde fonksiyonel over kisti, %9,1'inde malign over tümörü tespit edilmiştir. (6). Bizim çalışmamızda da adneksiyal kitle nedeni ile ameliyat edilen adolesan yaş grubundaki hastalarda basit over kistlerinin en büyük tanısal grubu oluşturduğu, over neoplazilerinin ise çok düşük bir oranda görüldüğü bulunmuştur ve bu sonuçların literatürdeki bulgularla uyumlu olduğu gözlenmiştir.

SONUÇ

Çalışmamız göstermiştir ki adolesan yaş grubunda erişkin yaş grubuna göre adneksiyal kitle ve ektopik gebelik sıklığı daha azdır. Yapılan tüm jinekolojik ameliyatlarda en büyük grubu erişkin hastalar oluşturmaktadır. Bu sonuçlar; toplumun sosyokültürel yapısından, evlilik yaşından, seksüel aktivite sıklığından, eğitim düzeyinden, infertilite tedavisindeki cerrahi ve medikal yaklaşımlardaki değişikliklerden etkilenmektedir. Çalışmamızda elde edilen veriler, örnekleme alanının küçük olması nedeni ile Türkiye'de yapılan jinekolojik ameliyatların erişkin ve adolesan yaş gruplarına göre dağılımını tam olarak yansıtmamaktadır. Bu nedenle konuya ilişkin çok merkezli ve olgu sayısı yüksek çalışmaların yapılmasına gereksinim olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Sherman D, Langer R, Sadowsky G: Improved fertility following ectopic pregnancy. *Fertil Steril*, 37:497-502, 1982.
2. Carr RJ, Evans P: Ectopic Pregnancy. *Prim Care*, 27(1) 169-183, 2000
3. Sziller I, Ujhazy A, Bardoczy Z, Szendei G, Papp Z: Incidence and mortality of extrauterine pregnancy in Hungary (1931-1995). *Orv Hetill*, 39 (9):493-498, 1998
4. Tsai JY, Saigo PE, Brown C, La Qougli MP: Diagnosis, pathology, staging, treatment and outcome of epithelial ovarian neoplasia in patients age <21 years. *Cancer*, 91(11) : 2065-2070, 2001
5. Landis SH, Murray T, Bolden S, Wingo PA: Cancer Statistics, 1998. *CA Cancer J, Clin* 48:6-25,1998
6. Piippo S, Mustaniemi L, Lenko H, Aine R, Maenpaa J: Surgery for ovarian masses during childhood and adolescence: a report of 79 cases. *J Pediatr Adolesc*